

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΜΕΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η μεθοδολογία αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης Πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α. βασίζεται στον «Οδηγό Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης Πράξεων» (τελικό σχέδιο) που συνέταξε η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού.

Η Διαχειριστική Αρχή εισηγείται προς έγκριση στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. τη μεθοδολογία αξιολόγησης, τα κριτήρια επιλογής πράξεων και την εξειδίκευση αυτών για τις δράσεις του Προγράμματος.

1. Επιλογή μεθοδολογίας Αξιολόγησης

Στην περίπτωση του Τομέα Περιβάλλοντος επιλέγεται κατά κύριο λόγο η άμεση αξιολόγηση, εκτός εξειδικευμένων περιπτώσεων ομάδων δράσεων (πχ ενεργειακός τομέας) που μπορεί να επιλεγεί η μέθοδος της συγκριτικής αξιολόγησης σε επόμενο χρόνο, εφόσον μέσω των αντίστοιχων προσκλήσεων, μπορούν να χρηματοδοτηθούν προτάσεις που δεν αποτελούν αυστηρά υποχρεώσεις της χώρας, κινούνται όμως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού κεκτημένου. Η διαδικασία της άμεσης αξιολόγησης επιδέχθηκε αφενός διότι η πλειονότητα των Προσκλήσεων θα αφορά σε έργα που υλοποιούνται κατ' εφαρμογή Κοινοτικών Οδηγιών και ανελαστικών υποχρεώσεων της χώρας και αφετέρου διότι η διάρθρωση των δράσεων που εξειδικεύονται σε σημαντικό βαθμό έχουν υψηλό βαθμό ωριμότητας, και ως εκ τούτου καθίσταται αναγκαία η ταχύτερη ολοκλήρωση ένταξης πράξεων που κατά κανόνα διαθέτουν έναντι άλλων, μεγαλύτερη ετοιμότητα επίτευξης των τεθέντων στόχων του Τομέα.

Επισημαίνεται ότι ως γενική αρχή, στον τομέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων (Άξονας 14, επενδυτική προτεραιότητα δi) κατά την έκδοση των αντίστοιχων προσκλήσεων θα δίνεται προτεραιότητα στη χρηματοδότηση πράξεων που στοχεύουν στην προώθηση της ιεράρχησης των δράσεων και εργασιών διαχείρισης αποβλήτων του άρθρου 4 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ, δηλαδή κατά ιεραρχική προτεραιότητα πράξεις που συμβάλλουν στην πρόληψη δημιουργίας, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση αποβλήτων, εν συνεχεία την άλλου είδους ανάκτηση και τη διάθεση, βάσει και των προβλέψεων του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων.

Επιπρόσθετα, στον τομέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων (Άξονας 14, επενδυτική προτεραιότητα δi) κατά την έκδοση των αντίστοιχων προσκλήσεων, θα είναι δυνατόν να υποστηρίζεται η προώθηση καινοτόμων προσεγγίσεων και τεχνολογιών (π.χ. βιομηχανική συμβίωση, ecodesign) εφόσον αυτές μπορούν να τεκμηριωθούν ως πλέον κατάλληλες και αποτελεσματικές σε σχέση με την κατάσταση βάσης και τις τοπικές ανάγκες.

2. Στάδια επιλογής πράξεων

Η διαδικασία επιλογής των προς χρηματοδότηση πράξεων διενεργείται σε δύο στάδια:

-Στάδιο Α': Έλεγχος επιλεξιμότητας και πληρότητας της πρότασης

-Στάδιο Β': Αξιολόγηση των προτάσεων σε επίπεδο κριτηρίου /ομάδας κριτηρίων.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται επιτροπή συγκροτούμενη από τα αρμόδια στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής για τους οποίους διασφαλίζεται ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων και ότι διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία για τη διενέργεια της αξιολόγησης.

Η Διαχειριστική Αρχή δύναται να ζητήσει την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινίσεων ενημερώνοντας εγγράφως τον δικαιούχο, σύμφωνα με τη διαδικασία: «Επιλογή και έγκριση πράξης (πλην ΚΕ)» του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Ο δικαιούχος θα πρέπει να αποστείλει τα αιτηθέντα στοιχεία εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, πέραν της οποίας η πρόταση απορρίπτεται. Στη συνέχεια, η πρόταση αξιολογείται με βάση τον αριθμό πρωτοκόλλου υποβολής των συμπληρωματικών στοιχείων.

3. Κριτήρια Επιλογής των πράξεων

Οι αιτήσεις θα υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣ. Μετά τον αρχικό ηλεκτρονικό έλεγχο συμβατότητας που διενεργείται από το ΟΠΣ ακολουθεί το στάδιο Α'.

Στάδιο Α': Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Στο στάδιο αυτό διασφαλίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και την πρόσκληση προκειμένου η πρόταση να περάσει στο επόμενο στάδιο της αξιολόγησης.

Κατά τη διάρκεια εξέτασης του σταδίου Α' συμπληρώνεται το έντυπο «*Λίστα Ελέγχου Πληρότητας και Επιλεξιμότητας Πρότασης*». Στο έντυπο αυτό περιλαμβάνονται όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στον «Οδηγό Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης Πράξεων» κατάλληλα προσαρμοσμένα στις απαιτήσεις των έργων των Τομέων Μεταφορών και Περιβάλλοντος. Το έντυπο είναι κοινό και για τους δύο Τομείς.

Εκτός από τα κριτήρια που αναφέρονται στον Οδηγό, στο έντυπο προστέθηκαν ως επιπλέον κριτήρια α) η απαίτηση υποβολής βεβαίωσης περί μη παραγωγής εισόδων για τα έργα που δεν παράγουν έσοδα και η απαίτηση υποβολής Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης για τα έργα που παράγουν έσοδα ώστε να θεωρηθεί η υποβαλλόμενη αίτηση χρηματοδότησης έργου πλήρης και β) η εξέταση συνάφειας της πρότασης με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές.

Όλα τα κριτήρια του σταδίου Α', έχουν υποχρεωτική εφαρμογή και η θετική αξιολόγησή τους αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει το στάδιο Β'.

Σε περίπτωση που δεν εκπληρώνονται όλα τα κριτήρια, η πρόταση απορρίπτεται και ενημερώνεται ο δικαιούχος.

ΣΤΑΔΙΟ Β': Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων.

Κατά το στάδιο Β' διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης τα οποία διακρίνονται σε πέντε βασικές ομάδες. Οι ομάδες αυτές όπως περιγράφονται στον Οδηγό αποτελούν ξεχωριστές ενότητες του εντύπου Φύλλο Αξιολόγησης πράξεων ως ακολούθως:

Α. Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης

Β. Ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών και τήρηση θεσμικού πλαισίου

Γ. Σκοπιμότητα της πράξης

Δ. Ωριμότητα της πράξης

Ε. Διοικητική, επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα δυνητικού δικαιούχου

Τα κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων του σταδίου Β' έχουν εξειδικευτεί ανά Άξονα Προτεραιότητας, Επενδυτική Προτεραιότητα, Ειδικό Στόχο και Δράση και αποτυπώνονται στα Φύλλα Αξιολόγησης Πράξεων που συνοδεύουν τη μεθοδολογία.

Τα επιμέρους κριτήρια των ομάδων παρουσιάζονται αναλυτικά στη συνέχεια:

Α. Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης

A1. Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικείμενου της προτεινόμενης πράξης

A2. Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού

A3. Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος

A4. Λειτουργικότητα της πράξης αυτοτελώς ή σε συνδυασμό με άλλο έργο που υλοποιείται ή θα υλοποιηθεί

Για την κάλυψη του κριτηρίου A2 στο σημείο (α) για την πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού έχει προστεθεί η εφαρμογή της εγκυκλίου 38/2005.

Ειδικά για τον τομέα διαχείρισης αποβλήτων (Άξονας 14, επενδυτική προτεραιότητα 6i) και όσον αφορά στην αξιολόγηση του κριτηρίου A2, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η χρηματοδότηση επενδύσεων στον τομέα της ανακύκλωσης αξιολογείται με την επιφύλαξη της εφαρμογής της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού (άρθρο 8 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ), με σκοπό την αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης. Η εκτίμηση της δυνατότητας ή μη εμπορικής εκμετάλλευσης των προϊόντων

των εγκαταστάσεων ανακύκλωσης θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη χρηματοοικονομική ανάλυση των αντίστοιχων πράξεων.

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Β. Ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών και τήρηση θεσμικού πλαισίου

B1. Τήρηση των εθνικών και κοινοτικών κανόνων ως προς τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών

B2. Συμβατότητα της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων

B3. Αειφόρος Ανάπτυξη

B4. Προαγωγή της ισότητας των φύλων και της μη διάκρισης

B5. Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία

Όσον αφορά στην αξιολόγηση του κριτηρίου B3 θα εξετάζεται η συμβατότητα της πράξης σε σχέση με την εγκεκριμένη ΚΥΑ Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Ε.Π.

Επίσης όσον αφορά στην κάλυψη του κριτηρίου B5, απαιτείται η υποβολή από τον Δικαιούχο έκθεσης τεκμηρίωσης με αναλυτική περιγραφή των μέτρων που έχει λάβει για την τήρηση της εξασφάλισης προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" ή "ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Ειδικά για τον τομέα διαχείρισης αποβλήτων (Άξονας 14, επενδυτική προτεραιότητα 6i) θα διευκρινίζεται σε επίπεδο πρόσκλησης ο χειρισμός των επενδύσεων ως προς το καθεστώς Κρατικών Ενισχύσεων και τις Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ).

Γ. Σκοπιμότητα πράξης

Γ1. Αναγκαιότητα υλοποίησης πράξης

Γ2. Αποτελεσματικότητα της πράξης/Συμβολή της πράξης στην επίτευξη των ειδικών στόχων και αποτελεσμάτων του Άξονα Προτεραιότητας

Γ3. Αποδοτικότητα της πράξης

Γ4. Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση

Γ5. Συνέργεια και συμπληρωματικότητα με άλλα έργα που υφίστανται ή υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠ ή άλλων προγραμμάτων

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" ή "ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Δ. Ωριμότητα πράξης

Δ1. Στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης

Δ2. Πρόοδος διοικητικών ή άλλων ενεργειών

Στα έργα υποδομών και προμηθειών του Τομέα Περιβάλλοντος για την αξιολόγηση της ωριμότητας ενός έργου αξιολογείται η ωριμότητα της προτεινόμενης Πράξης σύμφωνα με την Πρόσκληση.

Για την αξιολόγηση του κριτηρίου Δ2, για τα προτεινόμενα έργα του Τομέα Περιβάλλοντος αξιολογείται η πρόοδος των διοικητικών ενεργειών.

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" ή "ΟΧΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Ε. Διοικητική, Επιχειρησιακή και Χρηματοοικονομική Ικανότητα δικαιούχου

Ε1. Διοικητική ικανότητα του φορέα της πρότασης (δικαιούχου)

Ε2. Επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου

Ε3. Χρηματοοικονομική ικανότητα του δικαιούχου

Τα ανωτέρω κριτήρια εξετάζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα II του Οδηγού Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης Πράξεων.

Στο κριτήριο Ε3 έχει διαμορφωθεί ως εξής « Εξετάζεται η δυνατότητα του δικαιούχου να συμβάλλει με ίδιους πόρους στην υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης. Το κριτήριο αυτό εξετάζεται μόνο εφόσον απαιτείται η καταβολή ίδιων πόρων. Στη περίπτωση αυτή θα αναλαμβάνεται από τον δικαιούχο η υποχρέωση να διακηρύσσεται η αναγκαία μη επιλέξιμη δημόσια δαπάνη σε ενιαία διακήρυξη με την συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη».

Η Πράξη θα πρέπει να λαμβάνει θετική τιμή "ΝΑΙ" ή "ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ" σε όλα τα κριτήρια.

Η διαδικασία αξιολόγησης εφαρμόζεται διαδοχικά για τις επιμέρους κατηγορίες κριτηρίων.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης και η τεκμηρίωση του κάθε κριτηρίου καταγράφεται αναλυτικά στο έντυπο Φύλλο Αξιολόγησης Πράξεων.

Σε περίπτωση που η πρόταση αποκλείεται σύμφωνα με το αποτέλεσμα αξιολόγησης μιας κατηγορίας κριτηρίων, η Διαχειριστική Αρχή διακόπτει την αξιολόγηση. Ωστόσο, μπορεί κατά την κρίση της και εφόσον οι συνθήκες επιτρέπουν να προβεί στην αξιολόγηση και άλλων κατηγοριών κριτηρίων ώστε η αιτιολογημένη απόρριψή της να περιλαμβάνει κρίση σε μεγαλύτερο εύρος της πρότασης.

